

Министерство образования и науки Республики Бурятия
Муниципальное образование «Окинский район»
Муниципальное автономное общеобразовательное учреждение
«Саянская средняя общеобразовательная школа»

РАССМОТРЕНО
на заседании МС
Протокол № 29
« 01 » « 03 » 2023 г.

СОГЛАСОВАНО
Заместитель директора по УВР
Жуусова Э.К.
« 01 » « 03 » 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО
Приказом по МАОУ
«Саянская СОШ» От
от « 01 » « 03 » 2023 г. № 114/3

Директор МАОУ
«Саянская СОШ»
Галсанова А.Д.

Рабочая программа
по бурятскому языку
для 5 класса
2023-2024 учебный год

Составитель: учитель бурятского языка и литературы

Галсанова Баярма Даниловна

с. Саяны, 2023

Тайлбари бэшэг

Рабочая программа разработана на основе: Федерального закона «Об образовании в Российской Федерации» от 29.12.2012 г., Федерального государственного образовательного стандарта основного общего образования, утверждённого приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 17.12.2010 № 1897, Концепции духовно-нравственного развития и воспитания личности и гражданина России, Фундаментального ядра содержания общего образования, Примерная рабочая программа учебного предмета «Родной (бурятский) язык » для общеобразовательных организаций с обучением на родном (бурятском) языке 5-9 классы (от 04.02 2020г № 1/20). Авторы-составители: Б.Д. Цырендоржиева, Б.Б. Будаин, Ц.С. Жанчипова. Основной образовательной программы основного общего образования МАОУ «Саянская СОШ», Календарно-тематический план ориентирован на использование учебника: *Р.С. Дылыкова, Ц.В. Лубсанова, О-Х. Н. Нанзанова, О.Ж. Ошорова* «Буряад хэлэн» 5кл., «Бэлиг» 2022 он.

Программын шухала зорилгонь хадаа:

1. Нурагшадай түрэлхи хэлэ үзэлгэ хадаа оршон тойронхи байдалые ойлгоходонь, мүн ород хэлэ болон бэшэшье предметүүдые үзэхэ хэрэгтэнь ехэ туһа хүргэдэг. Гадна нурагшадые болбосоруулха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туһалха арга боломжтой. Ушар тиимэһээ түрэлхи хэлэнэй үүргые саашань улам дээшэлүүлхэ, энэ предмет заалгые, хэшээл бүхэнэй үрэ дүнгые найжаруулха шухала.
2. Багшын шухала зорилгонуудай нэгэниинь хадаа нурагшадые алдуугүйгөөр, зүбөөр бэшүүлжэ хургаха болоно. Бэшэгэй дүримүүдые, сэглэлтын тэмдэгүүдые үзэхэдөө, нурагшад зүбөөр ойлгоод, тэдээнээ алдуугүйгөөр хэрэглэжэ хураха ёһотой.
3. Түрэлхи хэлые литературатайнь нягта холбоотойгоор зааха хэрэгтэй. Тиихэдээ литературы хэшээлдэ үзэһэн уран зохёолой хэлэ, найруулга, холбоо үгэнүүд, оньһон болон хошоо үгэнүүд, зэргэсүүлгэнүүд, зохид мэдүүлэлнүүд, богонихон текстнүүд гэхэ мэтые буряад хэлэнэй хэшээлнүүдтэ үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.
4. Түрэлхи хэлэ, литературы хэшээлнүүдтэ хэлэлгэ хүгжөөлгэ хараалагданхай. Тиимэһээ найруулга болон зохёолго бэшэлгэ, хөөрөжэ хургалга гэхэ мэтэ хүдэлмэринүүд дүүргэгдэхэ ёһотой.
5. Буряад хэлэ үзэлгэ бэшэ предметүүдые үзэлгэтэй нягта холбоотой. Жэшээлхэдэ, буряад хэлэндэ түшэглэн, ород хэлэнэй олон ойлгосонуудые нурагшадта ойлгуулжа, хоёрдохы хэлэндэнь хургаха зэргэтэй.
6. Ургажа ябаа үетэндэ эрдэм болбосоролой үндэһэ нууриие гүнзэгыгөөр ба бата бэхээр үгэхэ, тэдэниие ажал дээрэ хэрэглэхэ, дадал шадабаритай болгохо, хүгжэлтын юрэнхы үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ.

Түсэблэһэн дүнгүүд (планируемые результаты)

Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын дүнгүүд (личностные результаты):

- өөрынгөө сэдхэлэй байдал турэл хэлэн дээрээ хэлэхэ;
- оршон тойронхи байгаалиин, тиихэдэ хажуудахи хунуудэйнгээ байдал ойлгохо, тэдээндэ өөрынгөө хандаса, хунуудые дэмжэһэнээ, тэдээндэ туһалһанаа турэл хэлэн дээрээ харуулха;

- өөрынгөө хэлэ уран, баян, тодо, сэбэр болгохоёо оролдохо;
- тоонтодоо, турэл орондоо дуратай байханаа, өөрынгөө хандаса харуулха;
- уншаха, харилсаха дуратай байха;
- бэшэхэ шадабаритай байха, буулгажа бэшэхэ, шагнажа абаад бэшэхэ, өөрөө зохёон бэшэхэ;
- өөрынгөө сэдхэлэй байдал тухай, тиихэдэ узэһэн юумэнууд тухайгаа бэшэжэ (эссе жанрын тухэлөөр) харуулха;
- турэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха;
- өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха.

Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари (регулятивные УУД):

- өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ, зорилгыень табиha;
- багшатаяа сугтаа һуралсалай проблемнэ асуудал яжа шиидхэхэ тухайгаа хөөрэлдэн, тусхай тусэб табиha;
- өөрынгөө хэжэ байһан уйлэнууды тусэбэй, алгоритмын уйлэнуудтэй тааруулха, зэргэсуулхэ, тиин өөрынгөө ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зуб болгохо;
- өөрынгөө, ондоо хунуудэй, классайнгаа ажал тусхай критеринуудээр шалгаха, хэр зэргэ шадабаритай болобобиб гэжэ элируулжэ һураха, критеринууды зохёохо.

Оршон тойрони шудалха шадабари (познавательные УУД):

- текстээр дамжуулагдаһан мэдээсэлнуудэй янза ойлгохо: юун тухай хэлэгдэнэб, удхань ямар бэ, идеянь ямар бэ?
- олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ;
- ондо ондоо тухэлтэй текстнууд (текст, схемэ, таблица, зураг) сооһоо өөртөө мэдээсэл олохо;
- угөөр хэлэгдэһэн ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо, тиин һөөргэнь модель соо харуулаатай ойлгосо угөөр хэлэхэ;
- анализ, синтез хэхэ;
- шалтагаан хойшолон хоёрой хоорондохи холбоо харуулха, тодоруулан зохёон тогтоохо.
- бодомжолхо.

Харилсаха шадабари (коммуникативные УУД):

- хэлэлгын зорилгоһоо дулдыдуулан өөрынгөө һанал бодол аман ба бэшэгэй хэлэн дээрэ харуулха;
- хэлэхэ, харилсаха зорилгоһоо үндэһэлэн, хэрэгтэй сагта монолог гу, али диалог

хэрэглэжэ шадаха;

- өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха;
- хунуудэй хэлэһые шагнаха, ойлгохо, тиин өөрынгөө һанал бодол хубилгахаяа бэлэн байха;
- ажаябуулга эмхидхэхэдээ, хөөрэлдэжэ, хоорондоо хэлсэжэ, нэгэ һанал бодолдо ерэхэ;
- асуудалнуудые табиха.

Буряад хэлээр шадабари (предметные результаты):

- аялгануудай нугарал тухай ойлгосотой болохо;
- ии – ы, ээ – эй аялган узэгуудэй бэшэлгэ тухай мэдэхэ;
- угын анхан һуурида б, л, м, р хашалгануудай удаа тодо бэшэ аялганай бэшэгдэхэ тухай;
- угэнуудэй бии бололго тухай, угын буридал тухай: суффикс, залгалта, анхан һуури, гараһан һуури;
- зөөлэн һууритай абтаһан угэнуудэй һуулэй аялган узэг бэшэхэ тухай;
- юумэнэй нэрын падежнуудые ба тэдэнэй удха, уургэ мэдэхэ;
- дахуул угын уургэ, тэрэнэй бэшэлгэ мэдэхэ;
- тэмдэгэй нэрын мэдуулэл соо дуургэдэг уургэ тухай;
- уйлэ угын мэдуулэл соо дуургэдэг уургэ тухай;
- уйлэ угын тухэлэй бии болоходо аялгануудые бэшэхэ тухай;
- уйлэ угын сагууд: (мунөө, унгэрһэн, ерээдуй), тэдэнэй хэлэлгэ соохи уургэ тухай;
- хуряангы ба дэлгэрэнгы мэдуулэлнууд тухай;
- мэдуулэлэй юрын гэшууд тухай;
- бодомжолһон тухэлтэй текст тухай;
- фразеологизмууд, омонимууд тухай;
- хэрэгэй саарһа, бэшэг бэшэхэ тухай.

Шухала шадабари ба дадалнууд

Һурагшад 5— дахи класс дүүргэхэдээ, нимэнүүд шадабари ба дадалтай болохо ёһотой:

- үгэ соохи үзэгүүд ба абяануудые зүбөөр илгаруулха, шүүлбэрилхэ, үгэнүүдые бүридалөөрһөн, мэдүүлэлнүүдые байгуулгаарһь шүүмжэлхэ, юрын болон орёо мэдүүлэлнүүдые зохёохо;
- буряад болон абтаһан үгэнүүдэй бэшэгэй дүрим мэдэхэ, тэрэниие баримталан, үгэнүүдые болон мэдүүлэлнүүдые зүб үгүүлхэ, бэшэхэ;
- юрэ хөөрһэн, бодомжолһон, зураглаһан найруулгануудые бэшэхэ түсэб табижа шадаха.
- буряад арадай ундэһэн хэлэн болохо буряад хэлэнэй уургэ, Буряад Уласай гурэнэй хэлэнуудэй нэгэн болон буряад арадай хоорондоо харилсаха арга тухай;
- ойлгосонуудай удха: аман болон бэшэмэл хэлэлгэ: монолог, диалог;
- яряанай, нийтэ толилгын, албан хэрэгэй, эрдэм һуралсалай, уран һайханай стильнуудэй ба жанрнуудай онсоннуудые;

- яряанай, нийтэ толилгын, албан хэрэгэй, эрдэм һуралсалай, уран һайханай стильнуудэй ба жанрнуудай шэнжэнуудые;
- угуулэл ба тэрэнэй янзануудай (хоорэлэгэ, зураглалга, бодомжолго) шэнжэнуудые;
хэлэнэй шухала нэгжэнуудые (единицэнуудые) (абян, абяан ба узэг хоёрой илгааень, аялган ба хащалган абяануудай характеристикэ, угын лексическэ удхыень, гарбалаараа, хэрэглэлгээрээ, удхаараа илгаралыень, угын хубинуудые, угын бии болохо аргуудые, холбуулал, мэдуулэл);
тэдэнэй шэнжэнуудые;
- буряад литературна хэлэнэй шухала хэбуудые (фонетическэ, лексическэ, грамматическа, зуб бэшэлгын, зуб үгүүлгын, пунктационно); хэлэлгын этикэдэй хүүдые.
Бэелүүлхэ болзор ба шата – 2023 - 2024 һуралсалай он 5-дахи класс

Программын ёһоор 102 час үгтэнэ - долоон хоногой 3 час (34 недели)

Программын байгуулга ба удха 5 класс

Эхин классуудта үзэһэнөө дабталга (6 час)

Абян ба үзэгүүд. Аялган ба хашалган үзэгүүд. Түргэн ба удаан аялганууд. Дифтонгнууд ба йотированна аялганууд. Хэлэлгын хубинууд: юумэнэй нэрэ, үйлэ үгэ, тэмдэгэй нэрэ. Падежнүүдэй залгалтануудые зуб бэшэлгэ. Юрэ хөөрэхэн, асууһан ба идхәһан мэдүүлэлнүүдые зубөөр уншалга.

Хэлэн тухай тобишо ойлгосо (1 час)

Литературна буряад хэлэн. Хэлэнэй үүргэ. Ньютаг хэлэнүүд.

Фонетикэ, графика, орфоэпи, бэшэгэй дүрим (25 час)

Эхин классуудта үзэһэнөө дабталга. Буряад хэлэнэй алфавит. Хэлэлгын абяанууд. Аялган абяануудай илгаа: эмэ (хэлэнэй урдуурхи), эрсэ (хэлэнэй дундуурхи), эрэ (хэлэнэй хойгуурхи). Түргэн, удаан аялганууд, дифтонгнууд.

Аялгануудай тааралдал.

Аялгануудые зуб бэшэлгэ. Ээ, эй, уй, үй, ы, э, и аялгануудые бэшэхэ дүримүүд.

Хашалганууд, тэдэнэй илгаа: хонгёо ба бүдэхэ хашалганууд. Хатуу ба зөөлөн хашалганууд.

Йотированна аялганууд.

Фонетическэ шүүлбэри.

Буряад хэлэнэй орфоэпи. Орфоэпиин гол дүримүүд. Хэлэлгын абяануудые, үгэнүүдые ба тэдэнэй дүрсэнүүдые, абтаһан үгэнүүдые зубөөр үгүүлэлгэ.

Илгәһан ь тэмдэг. Үе, үгэ нүүлгэлгэ. Абтаһан үгэнүүдые зуб бэшэлгэ. Буряадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүд.

Абтаһан үгэнүүдэй һүүлэйн аялгание буряадшалан бэшэхэ дүрим. Орфографическа толи хэрэглэлгэ.

Лексикологи (15 час)

Буряад хэлэнэй угын баялиг.

Олон удхатай үгэнүүд ба омонимууд.

Сэхэ ба шэлжэхэн удха.

Синонимууд ба антонимууд.

Үндэхэн буряад ба ондоо хэлэнһээ абтаһан үгэнүүд.

Мэргэжэлтэдэй үгэнүүд.

Ньютаг үгэнүүд. Хуушарһан үгэнүүд. Уласхоорондын (интернациональна) үгэнүүд.

Буряад хэлэнэй толинууд.

Үгын бүридэл ба үгын бии бололго (13 час)

Үндэхэн. Үгын һуури. Үгын залгабари ба залгалта. Залгабаринуудай хүсөөр үгэнүүдэй бии бололго.

Орёо ба хуряамжалһан үгэнүүд. Тэдэниие зуб бэшэлгэ.

Үгэтэй суг бэшэгдэдэг зүйр үгэнүүд. Анхан һууриин дундахи тодо бэшэ аялгануудые зуб бэшэлгэ. Үгын бүридэлөөр шүүлбэри.

Синтаксис, хоолойн аялга ба сэглэлтын тэмдэгүүд (14 час)

Холбуулал. Холбуулалай гол ба дулдыданги үгэнүүд. Мэдүүлэл. Хэлэгдэһэн зорилгоороо мэдүүлэлнүүдэй илгаа: юрэ хөөрэхэн, асууһан, идхәһан.

Аянгалгаараа мэдүүлэлнүүдэй илгаа: шангадхәһан ба шангадхаагүй мэдүүлэлнүүд, тэдэнэй аянгалга. Мэдүүлэлэй шухала гәшүүд: нэрлүүлэгшэ ба хэлэгшэ. Мэдүүлэлэй юрын гәшүүд: нэмэлтэ, элирхэйлэгшэ ба ушарлагша. Хуряангы ба дэлгэрэнгы мэдүүлэлнүүд.

Нэгэ түрэл гәшүүдтэй мэдүүлэл, тэрэнэй сәглэлтын тэмдэгүүд ба аялга. Хандалга, тэрэнэй сәглэлтын тэмдэгүүд ба аялга.

Причастна ба деепричастна дахуулалнуудтай мэдүүлэлнүүд, тэдэнэй аялга ба сәглэлтын тэмдэгүүд (юрэнхы танилсалга).

Авторай үгын урда ба хойно байһан сэхэ хэлэлгэ, тэдэнэй сәглэлтын тэмдэгүүд ба аялга.

Үгэ андалдалга (диалог), сәглэлтын тэмдэгүүд. Текст (юрэнхы ойлгосо). Найруулал тухай юрэнхы ойлгосо. Хэлэлгын янзанууд: юрэ хөөрэлгэ, зураглалга, бодомжолго.

Үзэхэнөө дабталга (10 час)

Абяан үзэг хоёрой хоорондохи илгаа. Аялган ба хашалган абяанууд. Синонимуудые, антонимуудые, олон удхата үгэнүүдые, омонимуудые мэдүүлэл соо хэрәгләлгэ. Мэдүүлэлэй шухала ба юрын гәшүүд. Нэгэ түрэл гәшүүдтэй мэдүүлэл. Диалог тухай дабталга.

Хэлэлгын найруулал тэрэнэй янзануудые дабталга.

Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ (17 час)

Текстые абзацнуудта хубааха шадабари бәелүүлхэ хүдәлмәри.

Түсэб табилга. текстын сэдэб элирүүлгэ. яряанай ба уран зохёолой найруулга илгәха шадабари бәелүүлгэ. Юрэ хөөрәлгэ, зураглалга ба бодомжолго гәһэн үгүүләлэй янзануудта хүдәлмәринүүдые үнгәргәлгэ. Уран зохёол, кинофильм, радио болон теледамжуулгануудай удхаар өөрынгөө һанамжа, бодомжолго бәшэхэ шадабари бәелүүлгын хүдәлмәринүүдые үнгәргәлгэ.

Буряад хэлээр сэдбүүдые үзэхэ түсәбләлгэ (102 ч)

№	Сэдэб	Саг	Һара, үдэр	
			түсәбөөр	үнгәргәгдә һэн
Хэлэн - хүнүүдэй хоорондоо харилсаха шухала арга.				

Миний түрэл хэлэн - буряад хэлэн				
1	Хэлэн гэжэ юун бэ? Юун гэжэ ойлгонобта?	1		
2,3	Хэлэлгэ соохи үгэнүүд юунхээ бүридэнэб?	2		
4,5	Аялган абяанууд болон үзэгүүд	2		
6,7	Хашалган абяанууд болон үзэгүүд	2		
8	Шалгалтын диктант (входной)	1		
9	Алдуу дээрээ хүдэлмэри. Дабталга.	1		
10,11	Хашалган абяануудай үгүүлбэри шэнжэлэе	2		
12,13	Хонгёо ба бүдэхи хашалганууд.	2		
14	Үзэгүүд	1		
15	Хатуу ба зөөлэн хашалган үзэгүүд болон абяанууд	1		
16	Зөөлэн тэмдэг (ь). Йотированна үзэгүүд	1		
17,18	Орфоэпи тухай юрэнхы ойлгосо	2		
19	Орфографи гу, али буряад үгэ бэшэхэ юрэнхы дүримүүд	1		
20	Аялганай тааралдал	1		
21	Аялганай нубарил	1		
22	Аялганай нугарал	1		
23	Аялгануудай зүб бэшэлгэ. Ээ-эй	1		
24	Аялгануудай зүб бэшэлгэ. Уй, үй-ы	1		
25	Аялгануудай зүб бэшэлгэ. Ии-ы	1		
26	Аялгануудай зүб бэшэлгэ. Э-и	1		
27	Анхан нууриин тодо бэшэ аялган абяан үзэгөөр бэшэгдэхэ гү?	1		
28,29	Үгын үе. Үгэ нүүлгэхэ дүрим	2		
30,31	Шалгалтын диктант. Алдуу дээрээ хүдэлмэри. Дабталга.	2		
32	Лексикэ тухай ойлгосо.	1		
33	Үгын удха	1		
34	Ганса ба олон удхатай үгэнүүд	1		
35	Үгын сэхэ ба шэлжэһэн удха.	1		
36	Омонимууд.	1		
37	Антонимууд	1		
38	Синонимууд	1		
39	Эхир үгэнүүд	1		
40	Үндэһэн буряад болон абтаһан үгэнүүд	1		
41	үндэһэн буряад болон абтаһАН үгэнүүд	1		
42	Буряадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүд	1		
43,44	Ородоор бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүд. Оршуулга.	2		
45	Абтаһан үгэнүүдэй һүүлэй аялганиее буряадшалжа бэшэлгэ	1		
46	Хатуу нууриитай абтаһан үгэнүүдэй һүүлэй сохилтогүй аялгануудые бэшэхэ дүрим	1		
47	Зөөлэн нууриитай абтаһан үгэнүүдэй һүүлэй сохилтогүй аялгануудые бэшэхэ дүрим	1		
48	Абтаһан үгэнүүдэй һүүлэй сохилтотой аялгануудые бэшэхэ дүрим	1		
49	Мэргэжэлтэй үгэнүүд	1		
50,51	Нютаг үгэнүүд. Изложени	2		
52	Хуушарһан ба шэнэ үгэнүүд.	1		
53	Уласхоорондын (интернациональна) үгэнүүд	1		

54	Ороо ба хурямжалхан үгэнүүд	1		
55	Үгэнүүдые сугтань, аминдань болон хоорондонь богони зурлаа табижа бэшэхэ дүримүүд	1		
56	Үгэнүүдые хурямжалан ба тобшолон бэшэхэ дүримүүд	1		
57	Фразеологи	1		
58	Буряад хэлэнэй толинууд.	1		
59,60	Шалгалтын хүдэлмэри. Тест. Алдуу дээрээ хүдэлмэри.	2		
61	Юумэнэй нэрэ	1		
62	Тэмдэгэй нэрэ	1		
63	Үйлэ үгэ	1		
64	Тоогой нэрэ	1		
65,66	Шалгалтын диктант. Алдуу дээрээ хүдэлмэри. Дабталга.	2		
67	Үгын үндэһэн	1		
68	Анхан ба гараһан һуури	1		
69	Нэгэ түрэл үгэнүүд	1		
70	Үгын залгабари (суффикс) ба залгалта.	1		
71	Үгын бүридэлдэ зүйр үгэнүүдэй үүргэ	1		
72	Үгын бүридэлөөр шүүлбэри	1		
73,74	Шалгалтын хүдэлмэри. Тест. Алдуу дээрээ хүдэлмэри. Дабталга.	2		
75	Холбуулал. Мэдүүлэл.	1		
76	Хөөрэхэн, асууһан болон идхаһан мэдүүлэлнүүд	1		
77	Шангадхаһан мэдүүлэл.	1		
78	Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд: нэрлүүлэгшэ, хэлэгшэ	1		
79	Хуряангы ба дэлгэрэнгы мэдүүлэлнүүд	1		
80	Мэдүүлэлэй юрын гэшүүд. Элирхэйлэгшэ	1		
81	Нэмэлтэ, ушарлагша	1		
82	Мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүд	1		
83	Хандалгатай мэдүүлэлнүүд	1		
84	Дахуулалнуудтай мэдүүлэлнүүд	1		
85,86	Сэхэ хэлэлгэтэй мэдүүлэлнүүд. Оршуулга	2		
87	Текст. Текстын янзанууд	1		
88	Текстын сэдэб, абзац.	1		
89	Ниитэ толилолго	1		
90, 91	Уран найханай стиль. Найруулга.	2		
92	Хэрэгэй стиль	1		
93	Эрдэм һуралсалай стиль	1		
94	Яряанай стиль	1		

95,96	Шалгалтын тест. Алдуу дээрэ хүдэлмэри.	2		
97-100	Жэл соо үзэһэнөө дабталга	4		
101-102	Шалгалтын хүдэлмэри. Алдуу дээрэ худэлэмри	2		
	Бүхыдөө	102		

Һуралсалай методическа хангалга

«Буряад хэлэн», Б.Б. Будаин, Б.Б. Гомбоев, С.Г. Будаин, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2018 он.

«Буряад хэлээр тестнүүд», Б.Б. Гомбоев, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2008 он.

«Буряад хэлээр тестнүүд», Д.Б. Базарова, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2009 он.

«Буряад хэлээр тестнүүд», С.Г. Будаин, Ж.Д. Жамбуева, Я.Ц. Ивахинова, Ц.В. Лубсанова, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2006 он.

«Буряад хэлэн» сахим нураха ном», Улаан-Үдэ, 2006 он, 2012 он.

«Буряад нургуулийн програмнууд», «Буряад хэлэн» Ү- XI классууд, Д.Б. Базарова, Д.Д. Санжина, Б.Б. Будаин, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2008 он.

«Буряад хэлээр, уншалгаар, буряад литератураар нурагшадай мэдэсэ, шадабари, дадал сэгнэхэ эрилтэ», Ц.Б. Цыренова, Б.Б. Жалсанов., Улаан- Үдэ, «Бэлиг», 2007 он.

«Буряад хэлэн болон литератураар дунда нургуулийн нуралсалай заршам», Б-Д. Батоев, Д-Н.Д. Доржиев, С.Ж. Балданов, «Бэлиг», 2004 он.